

26. 1. 2006

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Smluvní pokuta

Ve smlouvě jsme si dohodli smluvní pokutu pro případ porušení konkrétního závazku. V případě, že k porušení tohoto závazku skutečně dojde a mně tím zároveň vznikne škoda, můžu od protistrany žádat vedle zaplacení smluvní pokuty i náhradu této škody?

Smluvní pokuta je jedním ze způsobu zajištění splnění závazků. Smluvní pokutou se rozumí peněžitá částka, kterou se dlužník (tj. osoba, která je povinna smluvní pokutou zajištěnou povinnost splnit) zavazuje zaplatit věřiteli (tj. v tomto případě tazateli) v případě, že poruší povinnost (závazek), jejíž splnění smluvní pokuta zajišťuje. Účelem smluvní pokuty je proto působit na dlužníka a donutit jej k tomu, aby smluvní pokutou zajištěný závazek splnil řádně a včas. Smluvní pokutou může být zajištěn jak závazek peněžitý, tedy něco zaplatit, tak závazek nepeněžitý, tedy např. dodat zboží či provést opravu.

Pro vznik práva na zaplacení smluvní pokuty není důležité, zda věřiteli vznikla porušením zajištěné povinnosti skutečně škoda. Smluvní pokuta totiž plní tzv. paušalizovanou náhradu škody. To znamená, že vznikne-li věřiteli porušením zajištěného závazku škoda, nemá vedle práva na zaplacení smluvní pokuty i právo na náhradu takové škody. Jde o obecnou zásadu, jejíž aplikaci lze ovšem smluvně vyloučit. Občanský zákoník (zákon č. [40/1964](#) Sb.) proto v ustanovení § 545 odst. 2 umožňuje, aby se smluvní strany dohodly, že věřitel je oprávněn po dlužníkovi požadovat vedle smluvní pokuty i náhradu škody způsobené porušením povinnosti, na kterou se smluvní pokuta vztahuje. Smluvní strany se také mohou dohodnout, že věřitel má právo domáhat se náhrady škody přesahující smluvní pokutu.

Veškerá výše uvedená smluvní ujednání, stejně jako samotná dohoda o smluvní pokutě, musí být učiněna písemně, jinak jsou neplatná. Pokud bude korespondující dohoda smluvních stran chybět, nebude mít věřitel ani právo domáhat se po dlužníkovi náhrady škody způsobené porušením zajištěné povinnosti, ani náhrady škody smluvní pokutu přesahující. Uvedené platí jak pro smlouvy uzavřené dle občanského zákoníku, tak obchodního zákoníku.

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [QUO vadis 2019?](#)
- [Obrana proti hodnocení zkoušky na vysoké škole](#)
- [Rozhlasové a televizní poplatky - platíte je správně?](#)
- [Budou platit absolventi středních a vysokých škol během prázdnin pojistné?](#)
- [Věcné břemeno](#)
- [Elektrické vedení](#)
- [Odkázání majetku dítěti, jeho správa](#)
- [Zásilková služba](#)
- [Společenská smlouva a zákaz konkurence](#)
- [Odpovědnost za škodu](#)
- [Doplacení dlužné částky](#)